

Drgawki gorączkowe u dzieci

Adrianna Wilczek - neurolog dziecięcy

Dr nauk med., specjalista neurolog dziecięcy, pediatra; Wrocław

Co to są drgawki gorączkowe u dzieci?

Drgawki gorączkowe występują nagle i mają dramatyczny przebieg. Pierwszy napad u dotychczas zdrowego dziecka wywołuje ogromny niepokój rodziców.

Informacja i edukacja powinna obejmować wiadomości na temat:

- istoty drgawek gorączkowych (rodzinne występowanie, przemijające wraz z wiekiem, w większości przypadków łagodny i krótkotrwały przebieg, tylko u 30-40% dzieci możliwość powtórzenia się, a także małe ryzyko wystąpienia w późniejszym okresie napadów bezgorączkowych i padaczki)
- postępowania zapobiegającego częstym infekcjom,
- leczenia przeciwgorączkowego,
- postępowania w czasie samego napadu drgawkowego.

Drgawki gorączkowe dzieli się na proste i złożone. **Proste drgawki** są uogólnione (obejmują całe ciało) trwające krócej niż 15 minut i nie powtarzające się w ciągu 24 godzin, stanowią około 70% wszystkich drgawek gorączkowych.

Drgawki złożone, to drgawki ogniskowe, trwające 15 minut lub dłużej, powtarzają się w ciągu 24 godzin.

Ryzyko rozwoju padaczki u dzieci z drgawkami gorączkowymi wynosi około 1% i nieznacznie tylko przekracza ryzyko zachorowania na padaczkę w populacji ogólnej.

Jakie badania należy wykonać?

Postępowanie diagnostyczne u dzieci z drgawkami prostymi ma na celu ustalenie przyczyny gorączki. Leczenie szpitalne dziecka po napadzie drgawek gorączkowych prostych jest konieczne, gdy:

- istnieją dodatkowe objawy mogące sugerować rozpoznanie zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych,
- stan dziecka związany z chorobą, powodującą gorączkę budzi wątpliwości,
- brak jest możliwości obserwacji dziecka w ciągu najbliższych dni od wystąpienia napadu drgawkowego.

Badanie płynu mózgowo - rdzeniowego u dziecka z drgawkami gorączkowymi należy rozważyć, gdy podejrzewamy zakażenie układu nerwowego, dziecko leczone było antybiotykiem przed wystąpieniem drgawek. Na ogół u dzieci z drgawkami gorączkowymi prostymi, zwłaszcza nawrotowymi, nie ma konieczności wykonania badań dodatkowych.

Postępowanie diagnostyczne u dziecka z drgawkami gorączkowymi złożonymi:

1. Większość dzieci po napadzie drgawek gorączkowych złożonych wymaga hospitalizacji w celu wykluczenia lub potwierdzenia różnych chorób. Rozpoznanie drgawek gorączkowych złożonych ustalić można bowiem dopiero po wykluczeniu innej przyczyny niż gorączka.
2. Wskazane jest wykonanie pełnego badania biochemicznego surowicy krwi lub innych badań specjalistycznych w zależności od rodzaju podejrzewanego schorzenia metabolicznego,
3. Badanie płynu mózgowo - rdzeniowego wg Amerykańskiej Akademii zalecane jest u wszystkich dzieci poniżej 18 miesiąca życia .
4. Zaleca się badanie EEG w celu różnicowania z drgawkami gorączkowymi prostymi i napadami padaczkowymi, które mogą być wyzwolone gorączką. Badanie EEG nie ma wartości prognostycznej!! Częstsze stwierdzenie nieprawidłowych zapisów u dzieci w wieku 3-5 lat jest spowodowane fizjologicznym procesem dojrzewania mózgu.
5. Badania obrazowe TK i/lub NMR służą do oceny struktur mózgu i ustalenia lub wykluczenia przyczyny objawowej drgawek,
6. W wybranych przypadkach u dzieci z drgawkami gorączkowymi złożonymi może być wskazane wykonanie innych specjalistycznych badań dodatkowych.

Dzieci, u których nie ustalono w sposób ostateczny podłoża drgawek, wymagają dalszej obserwacji pediatrycznej i neurologicznej.

Postępowanie i leczenie drgawek gorączkowych

Postępowanie terapeutyczne w drgawkach gorączkowych

Wybór metody postępowania powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez rodziców chorego dziecka. Rodzice dziecka muszą mieć zapewnione poczucie bezpieczeństwa.

1. Podstawowym celem jest przerwanie napadu drgawkowego trwającego powyżej 2-3 minut przez podanie doodbytniczo diazepamem przez przeszkolonych rodziców (wlewki diazepam są tylko na receptę)
2. W razie wystąpienia ponownego napadu drgawkowego należy powtórzyć dawkę 0,5 mg/kg (średnio u dzieci do 3 lat - 5 mg, powyżej 3 lat - 10 mg)
3. Jeżeli dotychczas stosowane postępowanie nie przerwało napadu drgawkowego, dalsze leczenie musi prowadzić lekarz.

Postępowanie zapobiegawcze:

1. Profilaktyka napadów powinna polegać na:

- ochronie dziecka przed zakażeniami, prawidłowym leczeniu chorób gorączkowych, a także innych stanów przebiegających z gorączką, np. po szczepieniach profilaktycznych
- zaleceniu podawania leków przeciwgorączkowych (paracetamol w czopku) i lub obniżania ciepłoty ciała przez schładzanie zewnętrzne.

2. Stosowanie terapii profilaktycznej przez stałe podawanie luminalu lub leków przeciwpadaczkowych jest zbędne!! Leczenie profilaktyczne powinno być stosowane tylko wyjątkowo, a jedyną zalecaną w takich przypadkach metodą jest podawanie dziecku diazepamem we wlewce doodbytniczej w czasie gorączki przez okres 24-48 godzin. Leczenie takie zalecamy dzieciom ze szczególnie wysokim ryzykiem nawrotów.

Do czynników ryzyka nawrotów drgawek gorączkowych należą:

- rodzinne występowanie drgawek,
- młody wiek dziecka w czasie pierwszego napadu drgawkowego,
- ujawnienie się drgawek bezpośrednio po wystąpieniu gorączki,

---

Piśmiennictwo:

Tenna Rosser. *Pediatric Neurology* 2007, 65-68. Lippincott Williams/Wilkins

Wendorff J. *Występowanie drgawek gorączkowych w populacji dzieci łódzkich Neurol.Dziec.;1997:6 (supl.II)19*